

Salariile în România sunt mult mai scăzute decât productivitatea;discursul din spatiul public, înșelător (studiu)

Salariile în România sunt mult mai scăzute decât productivitatea și, contrar a ceea ce se spune în spatiul public, creșterile salariale din ultimul deceniu au fost însoțite de creșteri echivalente ale productivității muncii, astfel ca dezbaterea publică trebuie să se reorienteze spre creșterea productivității, nu către limitarea creșterilor salariale, arată un studiu elaborat de FES România și Syndex.

Documentul prezintă o analiză detaliată a chestiunii productivității, plecând de la aspecte teoretice și până la relația dintre productivitate și salarii așa cum arată ea în România astăzi.

"Un nivel scăzut al productivității într-adevar nu poate asigura salarii mari. Aceasta nu este însă problema României, unde salariile sunt comparativ mult mai scăzute decât productivitatea. Mai mult, contrar a ceea ce se spune în spatiul public, creșterile salariale din ultimul deceniu au fost însoțite de creșteri echivalente ale productivității muncii. Discursul dominant din spatiul public este totuși înșelător de la bun început, din moment ce vorbim de un rationament strict în termeni de rate de creștere, a cărui asumție principală este existența unui punct de echilibru original între nivelul productivității și nivelul remunerării muncii. Neluarea în calcul a distribuției valorii adăugate între munca și capital face ca discursul public despre productivitate să fie unul extrem de partizan, scopul fiind de fapt limitarea creșterilor salariale și menținerea unui raport cât mai mare între productivitate și costuri, fără ca angajatorii să facă eforturi investitoriale și organizatorice pentru creșterea productivității. Nu e deci deloc întâmplător ca tema productivității apare în spatiul public doar atunci când situația de pe piața muncii tinde să împingă salariile în sus. Vorbim de o critică moralizatoare a creșterilor salariale dublată de denunțarea presupusei irationalități economice a acestora", se menționează în studiul *'Chestiunea productivității - controverse și clarificări'*, prezentat de **Ștefan Guga**, consultant în cadrul Syndex România.

Potrivit studiului, dacă ne uităm la raportul dintre productivitatea muncii și costurile cu forța de muncă, costurile cu forța de muncă sunt atât de reduse în România, încât nici nu se pune problema ca majorările salariale să "amenințe cu adevărat activitatea economică la nivel macro". Astfel, pe termen mediu și mai ales pe termen lung, situația se poate schimba, drept pentru care dezbaterea publică trebuie să se reorienteze spre "problema cu adevărat importantă: creșterea productivității, și nu limitarea creșterilor salariale".

"În ultimii ani, tema productivității a capatat o prezență constantă în spatiul public din România, în special în asociere cu subiectul creșterilor salariale. De la politicieni și funcționari de rang înalt la presa și rețele de socializare, s-a conturat un consens general și foarte vizibil cum că productivitatea (mai exact, productivitatea muncii) reprezintă o limită obiectivă pentru creșterile salariale sau, mai precis, că salariile din România cresc prea rapid în raport cu productivitatea. Ideea este foarte simplă: din moment ce salariile sunt plătite din valoarea adăugată rezultată din activitatea economică, o creștere prea mare a acestora limitează investițiile, reduce profiturile și amenință astfel sustenabilitatea activității economice pe termen mediu și lung. În spatiul public din România, acesta a fost în ultima perioadă probabil cel mai puternic argument împotriva creșterilor salariale de orice fel", precizează documentul.

Studiul mai arată că în cazul României, ponderea redusă a salariaților în totalul populației ocupate duce la o subestimare a productivității muncii în comparație cu alte țări. De asemenea, preturile joacă un rol extrem de important, existând o legătură puternică între preturile reduse și productivitatea redusă din România. "Nu e vorba doar de preturile de piață, ci și de preturile practicate pentru transferurile de bunuri și servicii între filialele companiilor multinaționale. Fără a avea la dispoziție cifre exacte, este destul de plauzibil că în cazul României aceste preturi duc la subestimarea productivității, corolarul direct fiind supraestimarea ei în alte țări. Anumite distorsiuni pot fi evitate printr-o analiză mai atentă; altele (cum este cazul preturilor de transfer) ar necesita o

reevaluare din temelii a modului în care se contabilizeaza activitatea economica", sustin autorii studiului.

Potrivit sursei citate, chiar daca productivitatea muncii în România a crescut semnificativ si relativ constant în ultimele doua decenii, ea a ramas la un nivel scazut în comparatie cu tarile occidentale si chiar si cu alte tari din Europa Centrala si de Est. Distorsiunile metodologice si dificultatile de masurare datorate preturilor nu explica decât partial acest decalaj, problema tinând în atât de structura economiei, cât si modul ei de functionare. Documentul arata ca nu este însa deloc vorba despre calitatile morale si educationale ale fortei de munca din România, ci de probleme ce tin de tipul de activitati dezvoltate în România si de gestiunea foarte multor firme.

"Pozitia periferica a României în economia europeana presupune dezvoltarea unor activitati de complexitate scazuta, care se bazeaza pe costuri si capitalizare reduse. Într-un asemenea context, un nivel redus al valorii adaugate este o limita obiectiva, iar faptul ca forta de munca este principalul factor de productie trage si mai mult în jos productivitatea muncii.", mai arata studiul.

Syndex România, membra a grupului Syndex, realizeaza expertize economice si sociale pentru syndicatele românești si pentru reprezentantii salariatilor români în structurile de dialog social de dimensiune europeana.

Friedrich-Ebert-Stiftung (FES) este o fundatie politica germana non-profit care promoveaza valorile social-democratiei si are oficii în peste 90 de tari.